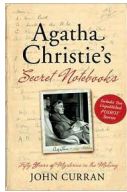

Được mệnh danh là nữ hoàng tiểu thuyết trinh thám, Agatha Christie là nhà văn người Anh ăn khách nhất trên thế giới trong thế kỷ này.

Tiểu thuyết Agatha Christie đã được dịch sang hơn 100 thế kỷ (DR)

Theo sách kỷ lục Guinness, tính đến nay đã có hơn 2 tỷ quyển sách của bà đã được xuất bản trên thế giới. Lần đầu tiên tại Pháp, nhà xuất bản Editions du Masque cho ra mắt Những quy tắc tay bí mật của Agatha Christie.

Hơn 3 thập niên sau ngày bà qua đời, dòng nghiệp của cô tác giả nào soán ngôi Agatha Christie, trong lãnh vực tiểu thuyết trinh thám. Nhà văn này được xem như là một hiện tượng văn học và được giới chuyên gia dày công nghiên cứu không kém gì tác giả Arthur Conan Doyle, cha đẻ của thám tử tài ba Sherlock Holmes. Vào lúc mà mọi người tưởng tượng rằng đã biết hết mọi chuyện về bà, thì bất ngờ thay vào năm 2004, người cháu ngoại của bà (Matthew Prichard) phát hiện ra các quy tắc tay bị bỏ quên trong một chiếc rương gỗ tại ngôi nhà của bà là Greenway House, ở vùng Devon.

Tính riêng các công có đến 73 quyển tập nháp vụn, trong đó nhà văn ghi chép tất cả những chi tiết trong cuộc sống hàng ngày, những ý tưởng vờn nhẩy sinh trong tâm trí, cách phác họa một câu chuyện, lời thoại của các nhân vật hư cấu. Do là sổ chép tay, cho nên có những đoạn rất khó đọc, khi thì bị gạch xóa, lúc thì viết tắt, đánh dấu hay chú thích bằng ký hiệu. Điều đó cũng có nghĩa là tất cả những quy tắc tay này không có mục đích được biên soạn cho người khác.

Vì thế cho nên nhà nghiên cứu John Curran đã mất khá nhiều thời gian để giải mã tất cả các quy tắc tay, rồi chuyển lọc tập hợp lại thành một quyển sách dày hơn 500 trang. Sau khi được phát hành bằng tiếng Anh dưới tựa đề Agatha Christie's Secret Notebooks, nay quyển sách này mới được dịch sang tiếng Pháp. Bà Marie Caroline Aubert, giám đốc nhà xuất bản Editions du Masque cho biết cảm nhận của mình về Những quy tắc tay bí mật của Agatha Christie (Les carnets secrets d'Agatha Christie).

Khi được quyển sách này, tôi khám phá tác giả Agatha Christie dưới một góc độ mới. Người ta thường nói các nhà văn ít khi đưa mình vào trong các nhân vật mà họ tạo ra. Điều này, tánh tình phong cách các nhân vật chính trong tiểu thuyết rất khác với bà ngoài đời. Trong truyện, thám tử người Bỉ Hercule Poirot luôn luôn tuyên bố : ông làm việc có trật tự và phương pháp, mọi cuộc điều tra phải được tiến hành đúng theo quy trình. Được sổ tay của Agatha Christie, tôi mới nhận thấy là bà không có phương pháp làm việc, một nhà văn đời đầu thế kỷ

sáng tạo, những lời không biết thế nào là trở tay ngăn nắp. Do hay mau quên, cho nên bà ghi chép tất cả những gì cần phải nhớ vào sổ tay, tất cả chuyến đi chi tiêu mua sắm, ngày sinh nhật của bạn bè, những chi tiêu đôi khi nhỏ nhặt, những bà quên nên viết ghi.

Việc đầu tiên đây là bà không chỉ có một quyển sổ tay, mà còn có đến hàng chục quyển khác nhau. Có quyển thì để trong phòng khách, một quyển khác ở trong nhà bếp, rồi phòng ngủ, phòng tắm, hay ở ngoài vườn. Khi cần phải ghi chép thì bà lấy ngay cái quyển sổ tay nào gần nhất, nếu ngay ở trước mặt thì không hề có ghi ngày tháng, hay đi theo một trình tự nhất định nào cả. Do đó, nhà nghiên cứu John Curran buộc phải sàng lọc lại, sắp xếp các lời ghi chép theo chi tiết và ghi lại những gì quan trọng nhất để viết lại những điều, những hành động các ý tưởng liên quan đến diễn tiến hay bối cảnh của một câu chuyện, tâm lý cũng như cá tính của từng nhân vật mà Agatha Christie đang xây dựng trong tiểu thuyết của bà.

Tác giả thích ghi những bí quyết thu thập

Không phải ngẫu nhiên mà rất nhiều quyển tiểu thuyết trinh thám của Agatha Christie đều có những thành phẩm. Các truyện hấp dẫn như những tình tiết thú vị, kịch bản gói ghém chặt chẽ như diễn biến liên mạch, lời mô tả chi tiết của bà cũng giúp cho các nhà làm phim dễ dàng hình dung ra bối cảnh và mô típ nhân vật. Theo bà Marie Caroline Aubert, tất cả những người đi tìm đó là do óc sáng tạo khác thường của nhà văn người Anh.

Như tôi đã nói, nhà văn Agatha Christie không làm việc theo phương pháp. Nếu bà không hề có quyển sổ tay vào bàn giấy mà chỉ dựa vào trí nhớ thì sẽ rất khó khăn để bà ghi chép được những chi tiết. Nhưng theo người hàng xóm biết chuyện, tất cả những sáng tạo của nhà văn này dựa trên trực giác và linh cảm vì bà quan niệm rằng nếu quá bám theo lô gic của câu chuyện, thì sẽ hợp lý đó lắm rồi suy đoán. Các hàng của Agatha thường sinh ra những tình huống mà bà bắt gặp trong đời thực, bà ghi chép nó vào sổ tay chứ không dùng ngay, và đến một lúc nào đó thì chi tiết này lại được đưa vào tiểu thuyết như thế nó cần một thời gian để được tiêu hóa nên gọn gàng.

Lời quan sát tinh tế từ một nhà văn ghi nhớ là một cái tốt, nhưng bà phải ghi chép được những chi tiết. Thế còn truyện, bà làm việc trong một bối cảnh riêng rồi sau đó trong một câu chuyện bán thu nhập. Điều đó có thể giải thích vì sao nhiều vấn đề mà trong tiểu thuyết của bà thường là những thu nhập đặc biệt. Trong quyển sổ tay, Agatha lập ra một danh sách của những thu nhập đặc biệt có thể tìm thấy, ở trang 21 của quyển sách bà liệt kê tất cả những nhân vật có thể trở thành nhân vật, cũng như những nguyên nhân thúc đẩy họ phạm ra tay giết người. Bằng cách này, tác giả muốn tạo ra sự bất ngờ nếu những điều, bối cảnh vì bất cứ nhân vật nào cũng có thể là hung thủ, cũng có thể lý do để gây ra án mạng. Quyển sổ tay cũng cho thấy là đôi khi bà bắt đầu những điều viết lại từ đầu, có lẽ cũng vì Agatha Christie muốn chắc chắn kịch bản khó suy đoán nhất, và nhờ vậy buộc được người đọc suy nghĩ cùng một lúc với những giả thuyết khác nhau.

Giai thoại ly kỳ về một tích của Agatha

Sinh thời, Agatha Christie tuy rất nổi danh nhưng lại có một phong cách khiêm tốn kín đáo. Tác giả này ít khi nào khoe khoang hay phô trương về đời sống của mình. Những theo bà Marie Caroline

Aubert, nhà văn người Anh thốt ra là một phẫn nộ đầy cá tính. Bên ngoài có vẻ đáng ngạc nhiên nhưng bên trong lại đầy nhiệt huyết đam mê, một mặt chần chừ nhưng mặt khác lại đầy quyết tâm.

Có một giai thoại được kể trong cuộc đời của Agatha Christie mà cho đến sau này người ta mới biết. Những giai thoại này được nói lên bởi chính bà thành hôn với một sĩ quan không quân (đôi tá Archibald Christie), hai người chỉ có một đứa con gái duy nhất trong vòng 14 năm chung sống. Vào cuối năm 1926, Agatha phát hiện chồng mình có quan hệ ngoại tình với một phụ nữ khác. Những thay đổi đánh ghen và trở đũa ông chồng ản ản, Agatha Christie đột nhiên mất tích trong vòng nghỉ ngày lễ. Vào thời đó, số tiền này đã khiến cho đồng lương bản thân xôn xao. Báo chí tìm thấy chiếc xe của bà bên đường ngoài đường, chiếc xe mất toang như thể bà bị kẻ lạ mất bí mật cóc.

Đến 10 ngày sau, người ta mới tìm thấy bà đang ở trong một khách sạn. Bà mượn phòng trọ dưới một cái tên khác. Khi được hỏi vì sao, Agatha nói rằng tình thân của bà bị suy sụp sau cái chết của người mẹ, đến nỗi mất trí nhớ. Những thốt ra cái tên mà bà đã dùng để mượn phòng khách sạn chính là cái tên của người phụ nữ đàn dúi với chồng mình. Do số tiền này được đăng tải trên báo chí, nên dĩ nhiên là chồng của bà Agatha khi đọc báo hoảng hốt ngay là với ông muốn nói gì. Vào lúc đó, chồng có những người trong cuộc mới hiểu rõ đầu đuôi câu chuyện. Hai vợ chồng ly dị đúng hai năm sau. Giai thoại này cho thấy trí tưởng tượng khác thường của Agatha Christie. Bà thường hay nói là bà bị ám ảnh bởi các nhân vật trong tiểu thuyết, và bà so sánh với sáng tác của mình như một cái nôi đang được trên búp đèn của nhà, thức ăn trong nôi không bao giờ bị khét những điu đó luôn buốt bà phải quan tâm canh chừng.

Ngoài các câu chuyện thú vị, cũng như các chi tiết liên quan đến hai nhân vật chính trong tiểu thuyết của Agatha Christie là hai thám tử Hercule Poirot và Miss Marple, các quy tắc tay bí mật cũng giúp để hiểu thêm về tác giả, với một góc nhìn từ hậu trường. Trong các quy tắc tay, bà thường ghi chép những dòng cảm nghĩ về các nhân vật chính cũng như nhân vật phụ mà bà đang tạo ra, từ thân thể, tiểu sử cho đến tính tình và sở thích. Điều đó phần nào cho thấy nỗi ám ảnh của tác giả đối với các nhân vật hư cấu, họ có bề dày và chiều sâu ý nghĩa là những người thật mà ta có thể bắt gặp ngoài đời.

Tâm trạng trong viết truyện, nào quá hay

Trí tưởng tượng phong phú đời Agatha Christie khiến cho người đọc có cảm tưởng có một thế giới khác trong quyển Án mạng trên sông Nile, (Death on the Nile) hay trong tác phẩm Vụ án trên chuyến tàu tốc hành phương Đông (Murder on the Orient Express). Các cuộc đi tra lý kẻ của Hercule Poirot hay của Miss Marple tỏ ra những sự gay cấn hấp dẫn, khiến người đọc khi cầm sách trong tay quên đi những mệt mỏi, như thể cuốn sách dẫn vào các dòng chảy sinh động. Bà vào nghề sáng tác một cách khá ngẫu nhiên: thời còn nhỏ Agatha Christie được gia đình khuyến khích viết văn, những chuyện viết về cảm xúc sáng tác sau khi bị người chị ruột thách thức có dám chấp nhận viết lách hay chăng.

Tâm trạng trong làm một cuốn, nào trở thành một tác phẩm. Khi còn sống, tác giả đã cho phát

Nhà ngụy quyền tay bí mật của Agatha Christie

Tên: Tuân Thọ

Chức vụ: Nhà văn, 29 Tháng 5 Năm 2011 11:29

hàng gần 70 quyển tiểu thuyết, hơn 50 truyện ngắn, 30 vở kịch cũng như hai tập hồi ký và nhật ký. Quyển sách vừa được trình làng của nhà xuất bản Editions du Masque còn bao gồm thêm hai truyện ngắn chưa từng được biên soạn của Agatha Christie. Điều đó làm giàu thêm tập sách của tác giả này. Sinh thời, bà đã được đăng quang, lên ngôi nữ hoàng tiểu thuyết trinh thám. Đúng 35 năm sau ngày qua đời, ngôi bút đậy ma lịch của Agatha tiếp tục hợp nên nhiều thể loại khác, trở cũng như già.